

Motion till riksdagen

1989/90:So493

av Gullan Lindblad och förste vice talman

Ingegerd Troedsson (båda m)

Rättspsykiatri

Rättspsykiatrins situation fortfarande olöst

Rättspsykiatrins situation i Sverige har länge varit skandalom~~susad~~. Sverige har helt enkelt inte följt gällande lag på området vad gäller väntetiderna till rättspsykiatriska undersökningar. Sjuka människor har fått sitta i isoleringscell i flera månader i väntan på undersökning. Stark kritik mot väntetiderna har riktats bl.a. från Kriminalvårdsstyrelsen, JO, Riksrevisionsverket och riksdagen och ärendet är även föremål för Europarådets granskning. Riksdagens konstitutionsutskott hade en offentlig utfrågning av förre socialministern den 27 februari 1989 i ärendet.

Av socialstyrelsens anslagsframställning för budgetåret 1989/90 framgår att vissa förbättringar av effektiviteten kunnat genomföras det senaste året. "Styrelsen får emellertid framhålla att den rättspsykiatriska organisationen med befintlig struktur och minskande resurser kommer att ha stora svårigheter att fullgöra sina arbetsuppgifter utan ur rättssäkerhetssynpunkt stötande häktesköer."

Styrelsen säger vidare: "Den rättspsykiatriska organisationen har under decennier haft svårt att hålla den lagstiftade undersökningstiden på sex veckor -- -- Köerna av väntande undersökningsfall på häktena har rönt stark kritik."

En segsliten historia

Redan 1981 föreslogs att rättspsykiatri skulle överföras till landstingen.

År 1985 gav regeringen statens förhandlingsnämnd i uppdrag att träffa avtal med berörda landsting och Göteborgs kommun om ett överförande av den rättspsykiatriska verksamheten till dem. Förhandlingar har sedan dess pågått med landstingsförbundet fram till den 10 november 1988, då förhandlingarna avbröts p.g.a. att parterna stod alltför långt från varandra.

Av budgetpropositionen framgår nu att regeringen den 21 december 1989 gett en person i uppdrag att träffa avtal med landstingsförbundet i frågan.

Det framgår också att en viss förbättring av kösituationen kunnat förmäras genom en överenskommelse med Östergötlands och Västerbottens läns landsting, om ett visst antal undersökningar fram till utgången av år 1989. Det finns emellertid besvärliga arbetsmiljöproblem för personalen med minskad bemanning, neddragning av verksamhet och sommarstängningar.

Det är ingen överdrift att säga att den rättspsykiatriska verksamheten fortfarande är behäftad med svåra problem som pockar på en lösning.

I ett frågesvar den 10 oktober 1989 sade dåvarande socialministern, att en reformering av det rättspsykiatriska utredningsförfarandet förbereds i samverkan mellan justitie- och socialdepartementen, och att en proposition med förslag var att vänta våren 1990.

Något förslag i ärendet finns emellertid inte med i propositionsförteckningen för våren 1990. Med den erfarenhet vi har av detta segslitna ärende misströstar vi starkt vad gäller framgångar i förhandlingarna mellan staten och landstingsförbundet.

Statskontoret har i sin rapport "Förändring & Förnyelse av rättspsykiatri" föreslagit tre alternativ. Ett alternativ förutsätter landstingskommunalt ansvar för driften, medan de två andra förutsätter att verksamheten bedrivs under justitiedepartementet. Vi har redan tidigare uttryckt som vår mening, att ett fortsatt statligt åtagande bör övervägas och att verksamheten bör ligga under justitiedepartementet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om rättspsykiatriens huvudmannaskap omgående måste komma till en lösning och att det bör övervägas om inte rättspsykiatrien bör förbli ett statligt åtagande men läggas under justitiedepartementet.

Stockholm den 24 januari 1990

Gullan Lindblad (m)

Ingegerd Troedsson (m)